

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT SERDÜLŐK TÁRSAS VISELKEDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

Máténé Homoki Tünde
SZTE Gyógypedagógus-képző Intézet

Kulcsszavak: tanulásban akadályozottság; tanulásban akadályozott gyermekek társas viselkedése

A tanulásban akadályozott gyermekek nevelésével-oktatásával foglalkozó intézmények egyik legfontosabb célja a tanulók sikeres társadalmi beilleszkedésre való felkészítése, melynek érdekében kiemelt feladatnak tekinthető a tanulók társas viselkedésének, szociális kompetenciájuk különböző területeinek intenzív fejlesztése. A szociális-kompetencia-összetevők hatékony fejlesztéséhez megbízható empirikus adatokra van szükség, amivel a szociálisprobléma-megoldó gondolkodás mint kognitív összetevő esetében egyáltalán nem rendelkezünk. A szimpózium harmadik és a negyedik előadásában bemutatott kutatások célja tanulásban akadályozott gyermekek szociálisprobléma-megoldásának vizsgálata volt egyrészt annak érdekében, hogy azonosítsuk azokat a jellemzőket, amelyek összefüggésben állnak a tanulási akadályozottsággal, másrészt az eredmények alapján fejlesztő kísérletet dolgozzunk ki számukra.

A szimpózium első előadása a szociálisprobléma-megoldó gondolkodás általános jellemzőit foglalja össze, ehhez hasonlóan ezen előadás tárgya a tanulásban akadályozottság elméleti háttere. Az előadás első részében definiáljuk a jelenséget, ezt követően bemutatjuk a tanulásban akadályozottság főbb tüneteit, végül ismertetjük a tanulásban akadályozott gyermekek társas viselkedésének főbb jellemzőit, ezen belül a problémamegoldás néhány sajátosságát. Az előadás a tanulási akadályozottság új szempontú megközelítését mutatja be, mely fogalom korszerű meghatározása kizárólag több elméleti modell (pl. *Englbrecht és Weigert*, 1996; *Gaál*, 2000; *Lányiné*, 2009; *Mesterházi*, 1998; 2006) együttes figyelembe vételével lehetséges. Ezen elméleti munkák közös jellemzője, hogy a jelenség definiálásakor a tanulási akadályozottságot elhatárolják más állapotoktól (*Lányiné*, 2009), s azonosítják a tanulók pedagógiai szempontú jellemzőit (*Szekeres*, 2007) is. A legtöbb elmélet abból indul ki, hogy a tanulásban akadályozott gyermekeket nagymértékben jellemzik a szociális alkalmazkodás nehézségei (*Szekeres*, 2011; *Torda*, 2004), melyekről úgy véljük, összefüggésben állnak a társas problémákról való gondolkodással, azok megoldásának módjával.

A kutatást a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karának Tudományos Pályázati Alapja (CS006/2011) támogatta.